

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECZENI FUGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Helyben: Félévre 6 K. Negyedévre 3—K.
Vidéken: " 9 " 450 "

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Plac-utca 9. Telefon 412

Polgártársak.

II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társainak

tetei f. évi október hó 26-án magyar földre érkeznek. A drága hamvak országos ünnepély keretében október hó 27-én fognak Orsováról Budapestre vitetni s a herceg-prímás vezetése alatt október hó 28-án Budapestten tartandó ünnepélyes istentisztelet után ugyanaz nap este Kassára szállítani, a hol 29-én lesz az ünnepélyes gyászszertartás, illetve végleges eltemetés; míg Thököly fejedelem hamvai Kassáról Késmárkra vitelnek és október 30-án fognak az ev. ref. templomban elhelyeztetni.

A mit nemzedékek dobogó szívvel vártak, végre megvalósul.

Dicsőséges fejedelmünk, II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai porladó hamvai megtérnek a messze idegenből és az áldott hazai földben fognak immáron nyugodni.

A szent hamvakat Ó császári és apostoli királyi felsége legmagasabb eihatórú zásza következtében király fénynyel és pompával fogadja a nemzet.

Debrecen szabad királyi város közönsége is méltólag részt vesz e nagyjelentőségű ünnepélyen. S nem üres dics az, a mivel legnagyobb szabadsághősünk és dicső társainak koporsóját övezzük. Csak egy csilláma ez annak a határtalan szeretetnek, hálaának, lelkesedésnek, a mi a lelkeinkből kitör és eget kér.

Polgártársak!

Nem akarunk mi szózatunkkal titeket főléb resztetni, szól a riadó szivetekben. Hegye völgyön láthatatlan, csodás harsonk zengenek. Rákóczi tárogatója hív mindnyájunkat.

Ugy érezzük, mintha lelkesedésünk szent tüze bearanyozná az őszi tájat és a szabadság rügyeit fakasztaná a tarlott ágakon.

Lelekesedésünk e szent hevében adjunk külsőleg is kifejezést hazafias érzelmeinknek.

Lobogozzuk, diszitsük fel házunkat e dicső ünnep napjain és vegyünk részt minél számosabban a tartandó ünnepélyes istentiszteleteken.

Leborulva adjunk hálát a Mindenhatónak, hogy hű magyarjainak megérni engedte e magasatos ünnepet.

Ö meg.

Tehát csakugyan megy. Sőt már el is ment. A Ballplatz ökrét végleg kimustrálták, indulhat a vágóhídra. Legfőbb ideje már, mert minden nap, minden órá, mely a Goluchowski-uralom szezonjához kapcsolódott, tiszteres erővel sorvasztotta Magyarország életener-

giáját. Hihetetlen, szinte mithikus terjedelmű az a gyűlölet, melylyel a pofaszakállas lengyel irántunk el volt telve. Elkészítették számára az utat a tisztességes visszavonulásra magyarországi jóakarói, csak egy kissé meg kellett volna követni azért a gyászos emlékezteti szeptember huszonharmadikáért ezt a tullojális és könnyen feledő nemzetet, de Goluchowski ur inkább a bukást választotta. Hejyesen. Ezzel csupán arról tett tanuságot, hogy néha a vezető diplomataokban is felcsillan a helyes érzék, a tapintat fényugára.

Bécsben Magyarország diadalának tekintik Goluchowski bukását. Mi nem vagyunk optimisták s akként formulázzuk a tételt, hogy a magyar viszonyok hozták olyan kényszerhelyzetbe az uralkodót, hogy el kellett bocsátania a legelső udvari lakájt. Tényleg, a belpolitikai helyzet rettentő sivar képet mutatott még csak egy héttel ezelőtt is, midőn híre szállt, hogy a külügyminiszter állása erősebb, mint valaha, s hogy a magyar kormány kénytelen lesz megvédeni őt a függetlenségi párt támadásai ellen a delegációban. A 48-as tábor háborgott, s erős kifakadások hallatszottak főkép Wekerle ellen, akire különben ultra hatvanhetes magatartása miatt is neheztel a jelenlegi parlamenti többség. A miniszterelnök volt az, aki Goluchowskival szemben állandóan a megalkuvás ígét hirdette, s magasabb érdekekre hivatkozott akkor, midőn csak a lengyel bőrének megmentéséről volt szó. A jelenleg összetűlő delegációk előtt is megakarta védeni Wekerle a külügyért, ami ha tényleg megtörténik, komoly bonyodalmakat idézhetett volna elő. Egy újabb válság réme kísértett tehát a burgban, s ettől ijedt meg annyira az uralkodó, hogy nyomban kiadta Goluchowski útját. Ez a pragmatikus története a külügyminiszterválságnak, amelyből a legnagyobb fénytűzéssel sem vonhatók ki számunkra a diadal gyémántcseppjei.

Hogy jótékony hatása nem fog viszont teljesen elmaradni e bukásnak, az kétségtelen. Örvendetes változáson ment át már a legutóbbi hónapok alatt is a magyar belpolitika szelleme, új irányok, nemzetibb szempontok támadtak életre, most azonban e fejlődés

és újabb lendületet nyer, hatalmasabb szökésekkel fog előre törtetni a nagy a mindenek felett álló ideálhoz, a független nemzeti Magyarország kiépítése felé. Az új külügyminiszter személyében nem történt még végleges megállapodás, több mint bizonyos azonban, hogy az nem lesz más, mint Mensdorff gróf londoni nagykövet, aki tudvalevőleg Apponyi Albert gróf sógora, mi kétségkívül annyit jelentene, hogy a monarchia külügyi pozíciójában Magyarország közjogi helyzete kellőleg fog érvényesülni és állami önállóságunk kidomboríttatni. Az örökös elnyomatás és mellőzés után végre egy független, szabad, igazságos korszak következik ránk, mely figyelembe veszi a történelem leszűrt és megállapított eredményeit s kifejezésre juttatja egy nagyra hivatott nemzet szive-vágyát.

De mindettől eltekintve, amugy is szerfölött kívánatos már, hogy a monarchia toldozott-foldozott nagyhatalmi tekintélye kireparáltassék. Goluchovskiperverz kormányzata alatt csak a jámbor és türelmes öszvér szerepét töltöttük be az európai koncertben, ama öszvérét, mely a sorban mindig hátul kullog és cipéli a bagázsát. Hát mi már éppen eleget hordtuk a nagy hatalmak podgyászát, az új külügyminiszternek lesz a föladata, hogy ezt a hivatást másnak a nyakába varrja. De bárki legyen is Goluchovski utóda, már eleve mondjon le arról, hogy a Skoda-ágyúkkal diplomáciai babérokat igyekezzék szerezni magának. Boldogítsa a szegény Szerbiát Krupp vagy Schneider, ez teljesen privát dolga a sertés államnak, mi más eszközökkel, komolyabb célokkal, gyakorlatibb módon lássunk hozzá az elveszett tekintélyt visszahódítani a Balkánon. Mert az a küldolitika, amit mi eddig folytattunk, pepecselő dilettáns munka volt s itt az ideje végre, hogy koncepciók is teremjenek a külügyminiszteri koponyákban. Vagy ez a kettő összeférhetetlen?

Goluchovskis és gyászos multu elődei, az egy Andrássy kivételével, mind tucatemberek voltak, akik úgy kezelték a diplomáciát, mintha egy közepesen berendezett tejgazdaság lenne. A modern világversenyben ez immár lehetetlen. Ma a nemzetközi jog utköző.

Ruhafestő és tisztító

Arabéczy Antal

Debrecen, Széchenyi-u. 42.

gőz- és motor-tízem.

pontjai többé nem a béke és háboru sablonjai, hanem a nagy gazdasági érdekek, melyekért csak modern akarat-tal és tudással lehet küzdeni. Az utód-nak nem lesz nehéz legőzni Goluchovskit a munkában és alkotásban.

Kis- és nagyipar.

Irta: Dán Leo.

Ha a gombamódra szaporán megjelenő újágókat figyelemmel kísérjük, amelyek mind a kisipar kérdésével foglalkoznak akkor olyan tapasztalatokra jutunk, hogy mind halálmadrként jóslgatja a kisipar idomultán végképen való eltűnését, mert — ugy-mond — a nagy tőke, a gyáripár, teljesen ki fogja sajátítani a maga számára az ipar összes alakulásait.

A kisipar azonban, s ide számíthatjuk bátran a középiparnak tulajdon részét is, oly tényezője a modern közgazdasági állam-nak, amelynek fenntartása nemcsak eminen-ter közgazdasági érdeke, hanem szociológiai szempontokból is eminenter elsőrangú állam-kérdése minden országnak. Így tehát az előbb említett felfogást oda kell módosítanunk, hogy a kisiparnak jövőjét egyedül csak az egyéniparban látjuk, t. i. abban az iparban, amelynek készítményeire a kisiparos, köz-műves a maga ügyességével, találékonysá-gával, tájékozottságával és a mindenkori igényekhez való precíz hozzáállásával, a maga egyéniségét, bolyegét tudja rányomni.

Mi tagadás, az önálló iparosnak ma sokkal nehezebb a létért való küzdelme, ke-resete mindégyre kisebbedik, munkája fogy, de annál nagyobb sulyal nehezédnek reá a drágább megéltetési viszonyok az egyre emelkedő házbérek, a közterhek, a szociális követelmények reárotia terhek, betegsegélye-zés, stb. amelyekkel megbirkózni napról-napra nagyobb feladat.

Ha figyelemmel vagyunk arra a tény-körülményre, hogy a gyáripár mégis nagy-jából reá van utalva a sablonszerű tömeg-árak előállítására, akkor mintegy önként folyik ebből az, hogy a kisiparnak jövője egyedül csak azokon a készítményeken ala-pulhat, amelyek a változó divatnak legjob-ban vannak kitéve és amelyek előállítása minőség tekintetében kifogástalanabb kiállítást igényel. Mert a szakmájába vágó egyes cikkeket, a nagyobb igényekkel bíró

fogyasztó kívánságához mérten az intelligens kisipar mindig sokkal jobban, találóbban és helyesebben fogja készíteni, mint a nagy-ipar és épen ebben fekszik az önálló kisiparosnak ereje, munkájának sulypona, vagy legalább is kellene, hogy ebben fekszen, mert a kisipar csak ez uton és ily módon lesz képes ellensúlyozni a tőke, a modern technika, a gépek, a nagyobb látkör, a természetes nagyobb gyakorlat és tapasztalatok túlsúlyát, amellyel a gyáripár rendelkezik.

Hogy azonban a kisipar is ezen foko-zott intelligenciát követelő iránynak meg-felelhessen, a kisipar jövő generációjának nevelésére már ma különös gondot kell fordítanunk, értjük ezalatt nemcsak a szakmá-jába vágó összes munkák, szükségleti cikkek mellékárak, hozzávalók, gépek, stb. ismeré-tét, hanem különösen a lehető legmagasabb tőkély elérését szakmájában, mert csak az ilyen felett rendelkező, lesz képes azután egyéni ipart produkálni, azaz iparban oly készítményeket előállítani, amelyekben egy-éniségének izlése, kitűnősége és előállítási módja domborodik ki, jut érvényre, kifeje-zésre.

Önálló, ésszerű intézkedés, a helyzet és az igényeknek nyomban való felismerése, izlés és az ipari ismeretek lehető tökéletes bírása, azok az elengedhetlen kellékek, ame-lyek nélkül a jövő kisipara érvényesülni, boldogulni, létezhetni sohasem fog.

Tévhit az továbbá, hogy a modern kis-iparosnak nem kell egyebet tudnia, mint csak a szakbavágó munkát jól elvégezni; tény az, hogy ez ugyan elsőrangú fontosságu dolog, sőt nem vitatható az sem, hogy ez az alapja mindent reussálni akaró kisiparos létezési lehetőségének, de mit ér minden ipari tudása, készsége és izlése, ha nem tudja kiszámítani, s pontos könyvelés híján nem képes megállapítani a költségek, az üzemkiadások, a nyersárak, hozzávalók, gép-elhasználás, stb. összegezésével előálló be-szerzési önköltséget, amely a versenyképés-ségre való tekintettel, ugyancsak eminenter fontossággal bír. Szükséges tehát, hogy a jövő kisiparos nemzedéke már kiképzettetésé-nek legelőbb stádiumában is beleneveltes-sék nemcsak a becsületes, szorgalmas tö-rekvő és mindig tanulói készséges iparos látó-körébe, hanem a kereskedelmi élet szelle-mébe is.

Tisztába kell lennie minden iparosnak ha nem dolgozik saját tőkével, hanem köl-csönpénzzel, hogy a pénz megszerzése mily költségekkel van egybekötve, számításra kell

hitelével, viszont a kihitelezés eikerülhetlen tényének azon arányával, amellyel okvet-lenül és mulhatlanul számításra kell, ha nem akarja, hogy háttérbe szorítsák a verseny által. Mindezek oly fontos tényezők, ame-lyeknek alapos megismerése nélkül még csak kilátás sincs arra, hogy a jövő kisiparra létalapját biztosítsa. De egyenesen ve-szedelmes, ha a kisipar minden parancsoló szükség nélkül magát az olcsó tömegárak előállítására vetné, mert ha bizonyos cik-kekben ma még képesek is kezdő nagy ipa-rukkal a verseny felvanni, bizonyos, hogy a gyáripár természetes és nestersegesen is egyre szított fejlődésével mindinkább és mind szélesebb körből fogja kiszorítani a kisipart, amelynek ilyképen üdvös lesz jó elava gon-doskodni oly terrénümről, amelyről a gyá-ripár nem képes a gyorsan változó izlést, az egyéni kívánalmaknak megfelelő igényeket követni.

Mindezek nem doktriner tanok, vagy elmékedési bölcselkedések, hanem egyenes a mindennapi gyakorlati életből leszárt ta-pasztalatok, amelyek természetességét élén-ken illusztrálják azok a példák, amelyek mutatják, hogy egy és ugyanazon szakma-beli iparosok nagyrésze végző küzdelmét vívja meg és lassanként feladva önállóságát szolgálati szerződéses viszonyba kénytelen lépni a gyáripárral és alkalmazott minősé-gében kénytelen életét tovább tengetni, míg ugyanazon iparnak intelligensebb, modern-nebb elemei már alkalmazkodnak a válto-zott viszonyok követelményeire, részben modern tudásukkal, egyéni készítményeikkal és becsületeségükkel, a modern kereske-delem és ipar összes segédeszközeinek le-hető kihasználásával nemcsak megéltetésüket biztosítják, de gyarapodnak, fejlődnek, megerősödnek.

Ezekre azután szívesen mondják a visszamaradottak, a bukottak, a nem érvé-nyesültek, hogy „szerencsájuk” volt, amint hát volt is szerencsájuk és eszük, hogy a helyzetet idejében felismerték, hozzá alkal-mazkodtak és a maguk előnyére, dicéretre méltóan, ilyképen ki is tudták használni, aknázni.

De ez nem szerencse, hanem az az éleslátás, az adott viszonyoknak pillanat alatt való helyes felfogása a körülmények-kel az igényekkel, az izléssel és a verseny-nyel számot tartó iparos élelmességének gyümölcse, hozzátehetjük, jól kiérdemelt becsülettel megszolgált gyümölcse.

Ha iparagenerációnk, komoly munka,

Kappan ur felstülese.

— Detektiv-história. —

Irta: Papi Ferenc.

Este volt. Kappan ur az irodájában ült és unalmában cigarettázott. Néhány per-c alatt valóságos füstfelhőbe burkoltá magát és ekkor — ábrándozott. Mily mesés dolog volna gondolta magában — ha már, ami rég nem jött kezére, egy jó fogást csinálna, valami olyat, amely első sorban összeasztott pénzestárcájának kövérré tételét elősegítené, másodsorban pedig a már már hanyatlóban levő karrierjét újból a hírnév magas piedesz-tárára emelné.

Mig így gondolkozott, észre sem vette, hogy kopogtat valaki. Az ismeretlen azonban nem ismételte másodsor is, hanem egyszeren belépett a szobába.

— Uram! — szól az idegen be sem mutatva magát. Rendkívül fontos megbeszélni valóm van önnel. Előre bocsátom, hogy a siker érdekében nem árulom el ki-létemet, későbbben ugyis megtudja, ki vagyok.

— Halljuk! — szól Kappan ur, az érdeklődéstől izgottan, azonban látszólag — mint detektivhez illik — egész nyugodtan.

— Nos, uram, az eset a következő: A város déli részén, néhány perccel ezelőtt ismeretlen tettesek betörték a Takarékbankba s ott a Wertheim-azekrényt kifurva vagy kifessítve, annak tartalmát csaknem elvihet-ték. Én épen akkor mentem el a bankkal szembe levő oldalon, amikor a tettesek egy nagyobb bórondót emeltek az ott álló ko-

csiba és csakhamar elmenekültek. Hallottam azonban, amikor az egyik ezt mondta:

— Te Pali, a zsebkendőmet meg ott felejtettem, amibe csak az a kellemetlen, hogy a monogramom is benne van.

Ennyit hallottam csak a köztük lefolyt párbeszédből. Azután majdnem ész nélkül futottam a bank igazgatója lakására, ahol eladtam az általam látott és hallottakat. Az igazgató ijedten ugrott ki az ágyból, azonnal felöltözött s telefonice előhívatta lakására az igazgatósági tagokat. Azonnal tanácsot tartottak, amelyen elhatározták a szükséges teendőket, nekem pedig 500 koronát ígér-tek nyomban, mint szemtanúnak, aki a négy ismeretlen nevű egyén személyleírását hatá-rozottan be tudom mondani.

— Érdekes, beszéljen, — biztatta Kap-pan ur.

— Aztán átadott az igazgató egy le-velet is, — folytatta tovább az idegen. — Itt van, tessék!

Kappan ur mohón kapott a levél után, amelyben az állott, hogy az, aki a tettesek-et kézrekeríti, 10,000 korona jutalomba részesül.

— És ön ismeri a tettesek személy-leírását? — fordult Kappan ur mosolyogva az idegenhez.

— Igen, uram. Határozottan ismerem! — Bravó! . . . Eljen! — ugrott fel örömeben Kappan. — Parancsol uraságod gyárat? Tessék! . . . Talán egy kis bórondó-kat, no meg egy kis szalámit . . . Itt van tessék. . . Múltostestem helyet parancsolni.

— Köszönöm, — mondta az idegen, — azzal leült és mohón hozzá látott a szalámi és bor fogyasztásához.

Egymásután ürültek a boros, flaskók s a közben elszívott szivarok illatos füstje egészen megtöltötte a kis szobát.

— Nem lenne szíves uraságod bedik-tálni a négy ismeretlen betörő személyleírá-sát? — szól később Kappan ur az idegen-hez fordulva.

— Uram! Egy feltétel alatt megtege-m Tekintettel az ügy óriási fontosságára, de legjobban a közbenjárásom által elérendő eredményre, amelyből ön busás hasznot vág zsebre — és, erről előre biztosítom, — te-gyen meg nekem egy szívességet.

— Mi lenne az, amit meg nem tennék? — ugrott föl boros fővel Kappan ur — Szól-jon, kérem!

— Irja alá ezt a váltót 500 koronáról, ezzel rendszerben lesz minden. E kívánságom teljesítése — azt hiszem, nem ütközik semmi nehézségbe.

Kappan urnak majdnem összeko-cantak a fogai erre a kijelentésre, de kezében volt a bank igazgatósága által aláírt ígervény, no meg a rejtélyes ide-gen mellőzésével nem sok remény kezes-gette, így aztán, két tűz közé szorulva, (azonban a legtisztább színességet színléve) belement az idegen óhajának kielégítésébe és kitöltve a váltót 500 koronáról, azt mint kezét aláírta.

— Köszönöm uram. Most irja: A négy betörő közül kettő magas termetű, sovány

a komoly tanulmányozás, a megfigyelés, a folytonos tovább képzés segítségével, becsületos, igazi nyelvi munkát produkál, akkor övé a jövő, amely egyben legmegbízhatóbb és legbiztosabb támpontját képezheti államháztartásunk közgazdasági gépezetének.

Pitreich lemondott.

A király elfogadta a lemondást.

Utódja: Schönaich.

(Távirati tudósítás.)

A külügyminiszteri állás körül támadt bonyodalmak még nem intéződtek el és máris új válság kísért a közös miniszteri búrókban. Teljesen megbízható forrásból kapott értesülés alapján jelenthetjük ugyanis, hogy Pitreich lovag közös hadügyminiszter beadta lemondását és a király a lemondást éppen úgy, mint Goluchowskié, a szokásos elvi fontartással elfogadta. Információjuk szerint Pitreich bukását Goluchowski gróf sorsa pecsételte meg. A dolog némi magyarázatra szorul.

A két közös miniszter két pólust képviselt Bécsben. Goluchowski Agenor gróf a magyarellenes tendenciát, Pitreich pedig a magyarbarát irányzatot. A mérleg hol föl, hol lebillent, aszerint, amint Goluchowski vagy Pitreich súlyosabbnak. Antagonisták voltak. Pitreich lovag a mennyire állása a politikát megegyeztetve, mellettünk állott kedvvel, Goluchowski gróf ellenünk. Méltóztásának csak a nagy magyar válságra visszamemlékezni. Sohasem hallottuk, hogy Pitreich a magyarok ellen foglalt állást, ellenkezőleg a katonai kérdés kikapcsolása is az ő ideája volt, mert ő a békére törekedett mindenha, bár hivatásánál fogva is a háború felé kellett volna hajlania.

Goluchowski ezzel szemben szította a harcot. És hogy Pitreich a magyarok jó embere volt, érezték a delegátusok is. Hiszen sohasem állott fenn delegáció és hadügyminiszter között olyan jó viszony, mint

Pitreich korában. Tessék, kérdezzék meg Okolicsányi Lászlót, a delegációban a hadügyi bizottság előadóját, hogyan fogadták a hadügyminiszteriumban és mennyire jártak a kezére, éppen Pitreich meghagyásából.

Pitreich sorra járta a delegátusokat és meghallgatta kifogásaikat a rendes tárgyalásokon kívül is. És ami ritkaság hadügyminiszternél, a sajtóval is tudott bánni. A legpróbb részletekig adott felvilágosítást, ha érezte, hogy tényleg szolgálatot tesz a nyilvánosság révén a köznek. Két pólus között iszott, úgy tapasztaltuk azonban, hogy Goluchowski mindenben erősebb volt. Most megbukik, meg kellett tehát buktatni Pitreichot is, nehogy a magyarbarátsága veszedelmessé váljék Bécsben. Eddig volt, aki ellensúlyozza, Goluchowski Agenor gróf. Kipróbált ember volt, most azonban bárki jut is utána, próbára szorul az antimagyar-sága. De ki kell próbálni őt a delegációban is, ahol Pitreich maga felé billenthetné a mérleget könnyen. El tehát Pitreichhal. Így határoztak a bécsi körök. Pitreich tehát megbukott és távozik a hadügyminiszteri székből.

A hadügyminiszter utódjára nézve is történt megállapodás. Értesülésünk szerint Schönaich osztrák Landwehrminiszterre esett a választás és kinevezése bizonyos.

Arról is értesülünk, hogy a két miniszteriumban történt változás miatt a delegációs ülésesszaktól későbbre halasztják.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 25. Csütörtökön „Bajazzok“, opera és „Tabarin felesége“.

Okt. 26. Pénteken „Legvitézebb huszár“, operette. (Elsőször.)

Okt. 27. Szombaton „Legvitézebb huszár“, operette. (Másodszer.)

Okt. 28. Vasárnap délután „II. Rákóczy Ferenc fogsága“, színmű.

Este: A Rákóczy ünnepély első napja.

A debreceni színház Rákóczy ünnepének helyes műsora.

Első nap vasárnap f. hó 28-án este:

I. „Rákóczy nyitány“ előadja a színházi zenekar Fekete Oszkár karnagy vezénylete mellett.

II. „Rákóczy haza jön“. Prolog. Irta és szavalja Hahnel Aranka.

III. „Regécsi kisharang“ Szávay Gyula. Alkalmi színjátékának első része.

IV. „Rodostói nagypéntek“ ünnepi játék, írták Patrubány Oliver és Zivuska Andor.

V. „Mikes Kelemen keserve“ „képlet“ írta Martos Ferenc.

VI. „Regécsi kisharang“. Szávay Gyula alkalmi színjátékának 2. ik része.

Vasárnap f. hó 28-án délután:

I. „Rákóczy nyitány“, előadja a színházi zenekar Fekete Oszkár karnagy vezénylete mellett.

II. „Rákóczy induló“, ünnepi óda, írta: Szunyogh Barna, szavalja: Hahnel Aranka.

III. II. Rákóczy Ferenc fogsága, történelmi színjáték.

Hétfő f. hó 29-én este:

I. „Rákóczy nyitány“, előadja a színházi zenekar Fekete Oszkár karnagy vezénylete mellett.

II. „Rákóczy hazajön“, ünnepi óda. Szavalja: Lukács Juliiska.

III. „Kuruc furlang“ 100 arany pályadíjat nyert történelmi népszínmű, írta: ifj. Bokor József.

Harmadik nap, Kedd f. hó 30-án este:

I. „Rákóczy nyitány“ előadja a színházi zenekar, Fekete Oszkár karnagy vezénylete mellett.

II. „Rákóczy haza jön“ Prolog, szavalja: Hahnel Aranka.

III. „Regécsi kisharang“, Szávay Gyula alkalmi színjátékának első része.

IV. „Rodostói nagypéntek“ ünnepi játék, írták: Patrubány Oliver és Zivuska Andor.

V. „Mikes Kelemen keserve“, képlet, írta, Martos Ferenc.

VI. „Regécsi kisharang“, Szávay Gyula alkalmi színjátékának 2. ik része.

Operette premier. A színház operette személyzete nagy gondnal készült Martos Ferenc és Jakobi Viktor magyar tárgyú, kedves zenéjű operettjére, melynek bemutatásának előadása pénteken f. hó 26-án lesz. Az újdonságban csaknem az egész személyzet foglalkoztatva van. A főnök szerep Zilahyné

alak, — mindkettő kopottas, munkás ruhát és cipőt viselt, kalapjuk szürke. A harmadik középtarmetű, kissé pohós hassal; fekete kalapot és csizmát viselt. A negyedik hallott én Góliátról — jegyezte meg tréfásan az idegen, — no kevéssel alacsonyabb, mint egy falusi torony; pepita nadrág volt rajta, fején zöldes színű puha kalap, lábán pedig körülbelül 48-as számú bakancs volt.

— Megvan! szólt elégedetten Kappan ur.

— És most uram, miután elreferáltam önnek az egész dolgot, távozik. Holnap reggel, esetleg a délelőtti folyamán találkozunk a „Király“ kávéházban, ahol aztán bemutakozok önnek... Jó éjt.

Kappan ur olyan volt a rejtélyes idegen távoása után, mint akit leforráznak. Homlokáról csurgott az izgatottságszállt ve-rejték; erősen gyötörte a kíváncsiság, lesem tudott fektüdni. Hanyagul rávetette magát a dívánra és rágyújtott. Most nem is szívta, hanem rágta a szivart, olyan ideges lett. Ezébe jutott az idegen által említett monogramos zsebkendő és úgy találta, hogy az nagy mértékben elfogja segíteni a „leg-tágasabb körben“ és „legszélesebb mederben“ megejtendő nyomozás eredményességét.

még mindég tart fenn számára meglepetéseket.

Ekkor ránézett órájára. Epen 11 óra volt. Ugy gondolta, alszik egy keveset, — aztán ha felebred is majd csak átvira-rtja valahogy az éjszakát. Azonban hiába feküdt le, nem tudta lehunyni szemeit, elkerülte az álom. Izgatottan hánykolódott a divánon össze-vissza, gondolatai messze elkalandoztak, ki tudja, hol, merre jártak. Elég az hozzá, hogy egyszer csak kapta magát és felöltözött. Azt gondolta, elmegy a káros bank igazgatójához és úgy tünteti fel előtte a dolgot, mintha neki a belősről közvetlen volna tudomása és hogy a tetteseknek már nyomában is van...

Elindult.

A kapuban egy hálóköpenybe burkolt alak fogadta és rávált;

— Mit keres az ur ily későn?!

— Nem érek rá, fontos ügy... az igazgatásról akarok beszélni... hebegte Kappan detektív.

— És mint egy őrt rohant fel az emeletre az igazgató lakására.

— Uram! — kérde szakgatottan. — Ezelőtt pár órával a bankot ismeretlen tettesek kirabolták... De én... én... tudom már, kik a gazemberek... négyen voltak... nyomukban vagyok...

— Mikor történt az? — kérdezte az igazgató.

— Körülbelül két órával ezelőtt...

Az igazgató arcán erre egy mosoly jelent meg és csak ennyit mondott Kappan detektívnek:

— Akkor mehet kedves barátom dolgára.

Erre a kijelentésre úgy leült Kappan urban a vér, hogy azt lábainak gyors egymásutánban való felszedése által tudta csak keringésbe hozni és pilanat alatt kint volt az utcán.

Itt azt hitte, felfordult vele a világ, feje szédülni kezdett, lábai majdnem megtámadták a szolgálatot, míg végre hosszas vergődés után újból az irodájában találta magát és lefeküdt.

Másnap reggel, amidőn felöltözött, elment „Kis Király“ kávéháza, ahol leült és a lapokat böngészte. Véletlenül egyik helyi lap akadt a kezében, amelynek „Hírek“ rovatában olvasta:

Tegnap este 10 órakor a Takarékszövetkezet Bank igazgatósága véletlenül pénztárvizsgálatot tartott, mely alkalommal minden példás rendben talált. A vizsgálatnál az igazgató és három igazgatósági tag volt jelen.

Kappan detektív kiejtette kezéből a lapot. Agyának labirintusain most kezdett világosság derengeni, hogy miért mosolygott az igazgató... hogy nem igaz... hogy mese az egész... Átkozott bítangja!

Felállott az asztal mellől és széjjel nézett, nem nézte valaki a mindinkább sápadó arcát, azzal kiosant.

A vacsoráról és váltóról nem szólt volna...

kezében van, nehéz és fárasztó szerepe van az operettben Földy Frida és Sarkadinak kik együtt egy pár gyönyörű táncos duettet adnak elő, a többi szereplők Radó Anna, Vida Iona, Ternyei, Polgár, Arkossy, Karacs, Deáry, Bérczi, Vadász, Szente, stb.

Az új külügyminiszter.

Báró Aehrenthal-Lexa Alajos.

(Távirati tudósítás.)

Goluchovszky Agyon utódát tegnap kinevezte a király. Az új külügyminiszter báró Aehrenthal pétervári nagykövet, akinek kinevezése a hivatalos lap holnapi számában fog megjelenni.

Érdekes, hogy vonakodtak Goluchovszky helyét egyelőre betölteni, s maga az uralkodó is azon a nézeten volt, hogy a delegációk ülése után nevezze ki az új külügyminisztert, s az volt a terv, hogy a külügyi tárcát a delegációban Burián báró közös pénzügyminiszter képviselje. Annál inkább számítottak is erre a politikusok, mert alig hitték, hogy a diplomaták közül bárki is magává tegye Goluchovszky költségvetését. A kinevezés azonban váratlanul megtörtént.

Báró Aehrenthal még hosszabb ideig volt a király dolgozószobájában, azután a kabinet irodába, majd a felső katonai irodájába ment, ahol Schieszl lovaggal, majd Paar gróf főhadsegéddel tanácskozott. Az új külügyminiszter délből megjelent a Ballplatz külügyi hivatalban is, tudatta Goluchovszkyval a kinevezését. A két diplomata hosszasan tanácskozott, azután megbízták a félhivatalos könyvost, hogy a kinevezést hírül adja. Az új külügyminiszter holnap teszi le hivatalos esküjét.

A felső ma bucsulátogatást tesz gróf Goluchovszky volt külügyminiszternél.

Az új külügyminiszter életrajza.

Aehrenthal-Lexa Alajos báró, az új külügyminiszter, másodszülött fia a nyolc év előtt elhunyt Aehrenthal János bárónak, az alkotmányhű cseh nagybirtokosok pártja egyik vezérének 1854. szeptember 27-én született. Bátyja, Félix báró, 1897 óta tagja az osztrák Reichsrathnak, mint a reichenbergi cseh nagybirtokosok csoportjának képviselője.

Aehrenthal Alajos báró Bonnban és Prágában végezte tanulmányait. 1877. január 1-én attasé lett a párisi osztrák-magyar nagykövetségen s itt kezdődik diplomáciai pályafutása. Már egy év múlva a pétervári nagykövetségre helyezték át, ahová azután minduntalan visszakerült hosszú diplomáciai karrierje során. Öt évnyi tovább volt attasé Aehrenthal báró s ebben a minőségében kapta a vaskoronarend harmadikosztályú kitüntetését. 1883. novemberében a külügyminisztériumba került és 1884. május 5-én udvari és miniszteri titkárrá lépett elő. Teljes négy évet töltött ekkor a Ballplatzon, míg végre 1888. április végén visszakerült Pétervárra követségi tanácsosnak. Ezután hat esztendőig maradt az orosz fővárosban. 1894-ben ismét a külügyminisztériumban találjuk, de már a következő év novemberében Bukarestbe helyezték át követnek, onnan 1899-ben Pétervárra ment s azóta nagykövete ott az osztrák-magyar monarchiának. Ezidőben tüntette ki őt a király a titkos tanácsossággal.

Pétervári nagykövetsége idején Aehrenthal báró élénk részt vett az ausztriai belpolitikai ügyekben. Erre az időre esik a csehek és a németek nagy harca; ő indította meg azt a békítő alkudozást, amely a cseh-német megegyezésre vezetett.

Goluchovszky grófnak mindig is megírt ember volt a pétervári nagykövet. Aehrenthal báró közreműködésével jött létre az entente Ausztria Magyarország és az orosz birodalom között.

A diplomáciai nagy centrumokban bizonyára nem fog meglepetést kelteni, hogy Aehrenthal báró lett az osztrák-magyar monarchia külügyminisztere. Diplomáciai körökben őt tartották Ausztria-Magyarország leg-

kiválóbb diplomatájának. Kálnoky Gusztáv grófnak, Goluchovszky elődének iskolájában nevelkedett az új külügyminiszter és még Kálnoky hívta föl utódának figyelmét Aehrenthal báróra. Hogy mennyire megbecsülte Goluchovszky Aehrenthal bárónak nagy képességeit, annak legjobb bizonyítéka az, hogy akkor küldötte Pétervárra, amikor a viszonyok monarchiánk és az orosz birodalom között felette kényesek voltak.

HIREK.

Rákóczi ünnepélyek Debrecenben.

Az országos ünnepségekben Debrecen városa is kiveszi a maga részét. A város, az iskolák, testületek, egyházak s a közönség sorra rendeznek kegyeletes ünnepségeket s az élet nyugtalan árjában felgyújtják néhány ünnepi órára az emlékezés fátylóját. Az iskolákban tartandó hazafias ünnepélyek céljából a városi tanács nevében Oláh Károly tanácsnok az alábbi átiratot intézte az egyes iskolákhoz. Az átirat a következő:

Miután II. Rákóczi Ferenc fejedelem és bujdosó társai szentelt hamvainak hazánk földjébe örök nyugalomra helyezése alkalmából bizonyára rendeztetnek iskolai ünnepségek, mint eszmét felvetem, hogy f. hó 29-én a városi közgyűlési termében levő kiválóan sikerült Rákóczi kép megtekinthető lenne.

E végből a kép felidiszítéséről gondoskodtam s a megtekinthetést úgy látom célszerűnek, hogy az iskolai növendékek torlódás kikerülése végett kellő rendben a nagyterem a táján menjenek be s a képet megtekinthetve a könyvtár szobáján keresztül távozzanak. Esetleges elhatározásokról kérem Köner Adolf tanácsnok urat, mint a ki azon időben h. polgármester lesz, kellő időben értesíteni.

Az iskolák ünnepe.

F. hó 29-én helyeztetnek II. Rákóczi Ferenc nagy fejedelmünk és bujdosó társainak drága és szentelt hamvai Kassán örök nyugalomra, Thököly Imre fejedelem hamvai pedig f. hó 30-án Késmárkon fognak a hazai földre eltemetetni.

Ezen kiváló fontossága és általános hazafiai örömet keltett nagy nemzeti ünnepségek alkalmából elrendelem, hogy f. hó 29-én és 30-án a rendes tanítás szüneteljen ugyan, de ezen napokon egyszerű bár, de lelkes ünnepségek keretében történelmünk ama kimagasló nagy alakjairól, történelmi tényeiről és hatásokról megfelelő hazafias megemlékezés történjen a gyermekek körében.

A vármegye koszorúja.

Hajdumegye közönsége is méltóan veszi ki a maga részét a Rákóczi fejedelem hazahozatalával kapcsolatos ünnepségekből. Már tegnap elküldötték Kassára és Késmárkra a megye koszorúit. A koszorúk mindegyike két és fél méter magas, tömött bábérlelvélből készült, melynek közepét dúspálma díszítés övezi.

A koszorúk szalagjai 3 méter hosszúak és félméter szélesek. Az egyik ága nemzetiszín, a másik pedig kék fehér, tehát a megye színeit viseli. A Kassára Rákóczi ravaalára küldött koszorú szalagján ez a felírás olvasható:

„Hódolatleljes kegyelete felül Hajdumegye közönsége.”

A Thököly Imre koszorújának szalagján pedig ez van felírva:

„Hazafias kegyelettel Hajdumegye közönsége.”

Tegnap küldötte el a megye a milléniumi zászló mintájára készült díszes árboz zászlóját is. E zászló hajdumegyei leányok kézi munkája Hajdumegye zászlója a kassai diadaluton lesz elhelyezve, ottan helyet fognak foglalni a többi törvényhatóságok zászlói is a b. c. sorrendben.

A megye küldöttsége részéről Kovács Gyula alispán már holnap délből elutazik Ornavára, míg a küldöttség többi tagjai

szombaton a délutáni gyorsvonattal utaznak el Budapestre, hogy az országos ünnepségeken Hajdumegyét képviseljék.

A ref. egyház ünnepi istentisztelete.
A debreceni ev. ref. egyház október 30-án napján délelőtt 10 órakor a nagytemplomban a következő sorrendben tartja meg ünnepi istentiszteletét. 1. Kezde ének: 74. dicséret 2. verse. 2. Közének: XC. Zsoltár 1., 2. verse: 3. Rákóczi a határon. Előadja a városi dal-egylet. 4. Imádkozik: Könyves Tóth Kálmán lelkész. 5. Hymnus. Előadja a városi dal-egylet. 6. Közének: XC. Zsoltár 9. verse.

Ünnepi istentisztelet az izraelita templomban. II. Rákóczi Ferenc fejedelem hamvainak a hazai földre érkezése napján f. hó 27-én szombaton délelőtt 10 és fél órakor a Deák Ferenc utcai izr. templomban hálaadó istentisztelet fog tartatni, melyre az izr. hitközség t. tagjai ezennel meghívattak. Sorrend: 1. 90-91. zsoltár recitálása. 2. Ima, tartja Krausz Vilmos főrabbi. 3. El ne lé, rachmim. 4. Hanauszén tsuoh. 5. Hymnus.

Az akadémia ifjusága Rákóczi temetésén. Az ország minden vidékéről Kassára zárandokló ifjuság között ott van az akadémiai ifjuság is. A kollegium jogász ifjusága Padrah Kálmán jogász-elnök és Mező Sándor joghallgatóval képviselteti magát az ünnepélyen, kikhez többen csatlakoznak. Magukkal viszik a jogászfifuság gyönyörű nagy koszorúját a nagy fejedelem sírjára. Az akadémiaőrök még másik küldöttség is megy Kassára. E küldöttség tagjai Miszti Mihály főiskolai senior, Vidovics Jenő, Soós István és Dózsa István.

Oktober hava és a külügyminiszterek. A „Neue Freie Presse” kabalistája megállapítja, hogy október hava meglehetősen végzetes szerepet játszik a magyar osztrák külügyminiszterek életében. — Az 1864-ik esztendő óta ugyanis majdnem minden magyar osztrák külügyminiszter október hónapban hagyta el hivatalát. Gróf Rechberg öt évi működés után 1894. október 27. gróf Mensdorff Pouilly Sándor két évi szereplés után 1866. október 30-án vált meg hivatalától, gróf Beustnak 1871. október 29-én fogadta el a király lemondását, gróf Andrássy Gyula 1879. október 8-án vált meg a külügyi hivatalától, amelyet nyolc évig töltött be, báró Haymerle két évi szereplés után 1881. október 10-én és most Goluchowski tizenegy évi munkásság után október 21-én adta be lemondását. Az egyetlen kivétel csak gróf Kálnoky volt, aki 1881. novemberében vette át hivatalát és 1895. május 16-án hagyta el.

Anyakönyvi hírek. A mai nap folyamán a helybeli m. kir. anyakönyvi hivatalnál a következő születéseket, illetve haláleseteket jelentették be: a) **születések:** Pinczés Erzsébet ev. ref. Barta István ev. ref. Kiss Sándor ev. ref. Fráter Gyula Tibor ev. ref. Parti Róza ev. ref. Hermel Áron izr. Nagyházi Ferenc ev. ref. Vizsloczky Imre ev. ref. Brózik Erzsébet Mária ág. ev. Ivanics Ferenc r. k. Fekete Eszter ev. ref. b) **halálesetek:** Nánássy Lajos Béla 22 éves ev. ref. Szabó Iona r. k. 6 éves. Sikos András ev. ref. 7 hónapos. Vas Mihályné ev. ref. 43 éves.

A debreceni lovasbandérium. Három nap választ el bennünket Rákóczi temetésétől, amidőn egy ország gyáskíséretével adják vissza tetemeit az anyaföldnek. A fővárosban és a nagyobb vidéki városokban lázas sietséggel dolgoznak iparosok és kereskedők a gyászpompa kifejtésén. A mi bandériumunk díszes és izlőses felszerelésével festői látvány lesz a menetben. Az egyenruha és felszerelés, amely Letetér József rajzai és utasításai szerint Csikes Ernő férfinak készült, a mai napon estig Róza Lajos férfi-divatkereskedő Piac utcai kirakataiban ki lesz állítva, hogy a közönség megtekinthesse. A közönség körében mindinkább tért foglal az óhaj, hogy a bandérium felvonulását itthon lássa, amely kívánságnak tudunkkal a városi tanács a bandérium

vissajövetele után eleget fog tenni. Az egyenruházat készítését Wessprémy Zoltán főispán és O. Áh Károly tanácsnok is figyelemmel kísérté.

— **Az iparos kör gyűlése.** Az iparos kör tegnap délután 5 órakor az ipartestület helyiségében nagy számú ipartestületi tag jelenlétében ülést tartott. Biczó Gyula az iparos-kör elnöke szép szavakkal üdvözölte az egybegyűlteket s felolvasta Wessprémy Zoltán Hajdúvármegye és Debrecen város főispánjának átiratát, melynek értelmében az iparos-kör tagjai sorába lép. Az ülés lelkesedéssel vette tudomásul a főispán ez elhatározását.

A gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy november hó 11-én az iparos-kör családias ismerkedési estélyt rendez társasvaacorával egybekötve. E társasvaacora a jelentkezők számára mérten, vagy az ipartestület dísztermében, vagy a Bika szálló helyiségébe tartja meg.

Az iparos-kör az évenként megtartott téli bál terminussát az 1907. év február első vasárnapjára tűzte ki.

Ezzel az ülés véget ért.

— **Házassági emléklap.** Érdekes leirat érkezett ma Andrásy belügyminisztertől. A leiratban az foglaltatik, hogy az olyan anyakönyvi kerületekben melyekben a népszámlálás szerint legalább 66000 ember lakik továbbá a rendezett tanácsú és törvényhatósági városokban, valamint a járási székhelyeken ezután az anyakönyvezetőknek úgynevezett házassági emléklapok kaphatók, melyért legalább egy koronát kell fizetni. Az így befolyt összeg a József főherceg szónokium egyesület alapja javára fordítatik.

— **Csavargás.** Az éjjeli őrjárat letartóztatta Nagy Lajos cselédet ki Emerich Arnold Arany János utca 30. sz. alatti lakostól a cselédkönyve hátrahagyásával megszökött, a letartóztatása alkalmával azzal védekezett, hogy őt a gazdája elcsapta és mivel még nem volt helye az állomásnál szokott aludni.

— **Az O. M. K. E. választmánya a nyári szünet után ma délután tartotta első ülést.** Kardos László elnök üdvözölte a megjelenteket, felolvasta az elnöki jelentést, mely az adókövető bizottság működésének megkezdésekor a társulattal egyetértéssel tett lépésekről számol be, folytatás pedig vázolja a központ elnökségének erőlyes állás foglalását és munka programját azon cselekvések ellen, melyeket fogyasztási szövetkezeteknek állami és miniszteri támogatással való támogatásával szemben elfoglalni a kereskedő osztály érdek védelmezésében éppen szükségessé látott; a kocsi hiányról a kerületből beérkezett jelentéseket a központnak felterjesztendőnek rendelte az ülés, hogy a központ elnöksége a miniszternél oda hasson, hogy a jövőben a gabona kereskedelemre különösen hátrányos ezen hiány mielőbb és alaposan orvosoltassék; végül megelégedéssel vette tudomásul, hogy felterjesztésünk folytán a máv. igazgatósága egy Kassa Szajoli gyorsvonalat jártnak már a tavaszi menetrendben való rendszerezésével foglalkozik. A választmány szívesen látja és elvben csatlakozik a központ azon kezdeményezéséhez, mellyel az egy évi önkéntesség szolgálat kedvezményének igénybe vehetését revideáltatni óhajtja oly irányban, hogy az a tartalékos tiszti minőségnek ugyan feláldozásával, de kisebb kvalifikáció mellett a kereskedelmi alkalmazottakra is kiterjesztessék. Foglalkozott az ülés még a költségvetés megállapításával, a belépő új tagok felvételeivel és az időközben beállott elhalálozások vagy elköltözés folytán megszűnő tagviszonyokkal.

— **Rendület a táncitanítókról.** Andrásy Gyula gróf belügyminiszter rendeletet adott ki a táncitanítók ügyében, amelyben elrendeli, hogy csakis olyan táncitanítók vezethetnek tanfolyamokat, akiknek oklevelük van. A rendület intézkedéseivel képest a táncmesterek országos egyesülete Saphir M. Imre. elnök kezdeményezésére elhatározta, hogy az egyesület maga nyit tanfolyamot táncitanítók részére, akiknek eddig oklevelük nem volt és így a belügyminisz-

ter rendületének eleget tenni nem tudnak. A táncitanító képző tanfolyam december hónap elsején veszi kezdetét. Jelentkezéseket Saphir H. Imre, a Táncitanítók Országos Egyesülete címére (Erzsébet-kört 27) kell küldeni. A táncmestereket az Opera ház felkért balletmesterei fogják tanítani.

— **Tolvaj cseléd.** Pap Juliánna cselédet a Deák Ferenc utcán a posztón álló rendőr igazolásra szólította fel, midőn az futásnak eredt, azonban a rendőr a Timár utcán utólrta és a központra kísérte. Ott nyomban kihallgatták és bevallotta, hogy mivel minden pénze elfogyott, kénytelen volt az utolsó ruha darabját is eladni, úgy, hogy Stenezel Lajosnál lopott el egy szoknyát, hogy az árán valami ennivalót vegyen. Letartóztatták.

— **Haláleset.** A szomorú véget ért Nánássy Béla halála alkalmával, a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Mély fájdalomtól összetörve tudatjuk, hogy szeretteit fiunk, unokám és testvérünk Kiskarádi és nagyváradi Nánássy Lajos Béla a mai reggelén, élete 23-ik évében váratlanul elhunyt. Kedves halottunk Magos-utca 13-ik számú házuktól a folyó október hó 26-án délután fél 3 órakor fog az ev. ref. vallás szertartásai szerint, a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra térni, mely végtisz tesség tételre rokonainkat és ismerőseinket bánatos szívvvel meghívjuk. Debrecen, 1906. október 24. Özv. Nánássy Lajosné Bészler Juliánna nagyanya. Nánássy Lajos és neje Bészler Louise szülők. Nánássy Géza, Nánássy Viola, Nánássy Camilla, Nánássy Ilona testvérek.

— **A Simonffy utcai tűzvizsgálat.** Tegnap számunkban megirtuk azt a nagy bolttűzést, mely Kedden hamvasztotta el a Vizvári L. E. és társa cég üzletét. Az ez ügyben tegnap megtartott tűzvizsgálat, melyet Publig Ernő parancsnok helyettes vezetésével a rendőrhatalóság ejtett meg, kiderítette, hogy miből keletkezett e veszedelmes tűz. Az üzlet mennyezete alatt elhúzódó karzaton a tűz napján a nyári ruhaneműk vasalásával és elraktározásával foglalkoztak. Az egyik leány társnői eltávolítása után még 8 óráig maradt az üzletben. Akkor vasalója tartalma véletlenül kiborult s a szétguruló paraszak egyike az ott levő csipkefüggőnyt felgyújtotta. A tűz gyorsan terjedt s pár perc alatt az egész helyiség lángokban állott, s rövid egy óra alatt az üzletet teljesen elhamvasztotta. A kár 14000 korona, melyből csak 6000 korona térül meg biztosítás után.

— **Szerbia ügyei.** Nagy az öröm Belgrádban Goluchovski bukásán és Pasics miniszterelnök nagyképűen fogadja a skuptina tagjainak gratulációt, mintha bizony ő bukattatna volna meg a Ballplatz miniszterét. S közben vérszemét kapott a belgrádi kormány. Egy táviratuk jelenti, hogy Tucker, Vickers Sohn és a Maxim és társa-féle angolai ágyugyárak képviselője odaérkezett. Ennek az utazásnak nem az a célja, hogy a szerb kormányval Armstrong ágyukat rendeltesen, hanem egészen más az indító oka. Karagyorgyevics Arsen herceg ugyanis terve: delgozott ki, amelyhez a szerb vezérkar is hozzájárult, s melynek az a veleje, hogy az öt szerb hadosztályt szereljék fejnyolc nyolc hordozható géppuska üteggel, a két további hadosztályt pedig egy-egy ütég hordozható és kereken járó s ütégeként négy-négy géppuska. A terv szerint tartalékul egy-egy hordozható és kereken járó ütég is volna beszerzendő. A munició több mint egy millió frankba kerülne. Ezt a tervet a Pasics-kormány a magáévé tette annál is inkább, mert a stejri fegyvergyárban most készülnek a géppuskák az osztrák-magyar közös hadsereg számára. A stejri géppuskák Schvarziobes rendszerűek, amelyek az eddigieknél sokkal jobbak. Ebből a rendelestől sem az osztrák, sem a magyar fegyvergyárak egy állást sem fognak látni.

— **Kubelik és a csehek.** Prágából jelentik: A „Hlas Naroda“ nemrég azt a hírt közölte, hogy Kubelik János, a hírneves hegedűművész, Prerauban nem akart csehül beszélni a honfitársaival. Kubelik most ezt a levelet intézte az említett laphoz:

„Nem igaz, hogy Prerauban csak anyanyelvem miatt szegyenkeztem volna. Igaz azonban az, hogy legutóbbi prágai hangversenyem alkalmával nem részesültem olyan fogadtatásban, amelyet megérdemeltem volna. A kritikus urak is utolsónak tettek meg és néhány rövid sorral végeztek velem Ez nagyon bántott. En a cseh nemzet fia vagyok ugyan, de azt már nem teszem, hogy mindenütt és mindig csak az anyanyelvemen beszéljek. Egyébként megfogadtam, hogy Prágában többet nem adok hangversenyt.“

x **Legszebb téli áruk, u. m. jó módú, barcohetek, flanelok, félposztók, továbbá paplanok, flanel-takarók; szoba és lópokróccok, valódi Jäger alsóruhák, harisnyák Kardos László vászon és menyasszonyi kelengye üzletében. Debrecen, Kossuth-u. 9. Határozott ár. Alapított 1831 ben. 496-x-5.**

TÁVIRATOK

A képviselőház ülése.

Elnapolták a Házat.

A képviselőház mai ülésén, az ipartörvény revíziójának részletes tárgyalása volt napirenden. Hosszu vita folyt a javaslat részleteiről, amelyhez Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter is felszólt. A Rákóczi ünnepségek programját olvasta fel Justh, és elnapolták a Házat november 3-ig.

Az ülésről szóló részletes tudósítáunk a következő:

Justh Gyula ház elnök pontban 10 óraor nyitotta meg a Ház mai ülését. Csak kevés képviselő volt jelen a Házban, míg a kormány részéről ott voltak Wekerle, Kossuth, Zichy gróf Apponyi, Josipovics, Darányi és később Polónyi is. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök felolvasta a beérkezett iratokat, majd a Rákóczi ünnep programját terjesztette be a Háznak.

Kossuth Ferenc több helyiérdekű vasut engedélyezéséről szóló javaslatot terjesztett be.

Ezután az ipartörvény revíziójáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása következett.

Pop Cs. István szól elnöknek a javaslatához. Hosszantartó beszédben kritizálja a javaslatot, és Saterényi államtitkárnak legutóbb elhangzott beszédét. A javaslatot nem fogadja el, ellenben egy módosító javaslatot terjeszt be.

Kossuth Ferenc: Nem tartja helyesnek a javaslat módosítását, és kéri a Házat annak visszautasítására.

Eber Antal és Lázár Pál szintén módosítást óhajtának a javaslatához kapcsolni, melyet Kossuth helyesnek tart.

Egymásután szólaltak a javaslatához Kalossy, Olay Lajos, Issakutz Győző és Semaden Sándor.

Mexőffy Vilmos a munkálakások ügyében szólal fel, melyet módosításképen a javaslatához kér csatlólni.

Ezután a Házat november 3-ig elnapolták.

Ülés vége d. u. 1 órakor.

Nagy sztrájk a fővárosban.

Budapest, október 25. A budapesti közuti villanyos társaság és az összes fővárosi villanyos társaságok személyzete ma délelőtt fél 12 órakor sztrájkba léptek. Az összes kocsik az utcákon gazdátlanul állanak.

A békéscsabai mandátum.

Budapest, október 25. A volt parasztképviselő Achim András örökéért most folyik a harc Békéscsabán. Déli 1 órakor

Petőnek 220

Belizainak 110

szavazata volt. Pető megválasztása biztosra vehető.

Közgazdaság.

Kőbányai sertésüzlet. Október 24. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Fiala nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 121—128 fillérig. Fiala közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban) 125—128 fillérig. Fiala könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 127—128 fillérig. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammig) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig) — fillérig. Sertéslétszám: 1906 október 22-ik napján volt készlet 36.415 darab. 1906. október 23-ik napján felhajtott 52 darab. 1906. október 23-ik napján elszállított 250 darab 1906. október 24-ik napjára maradt készlet 36.247 darab. A hízott sertés üzletirányzata: csendes.

CSARNOK.

Az emberbarát.

Irta: Courtelin.

— Cartuche! az én Cartuche barátom! Szinte önkénytelenül kiáltottam fel és siettem ölelésre készen a rég látott Cartuche felé, aki az american-bar egyetlen szöke hölgyének italába mélyesztett szalmaszálat vágicsálva, Cartuche a flegmatikusok hideg vérével fordult meg és akkor sem melegeidet át, amikor már megismert.

— Kerek egy esztendeje nem láttalak, mondtam.

— Végtelenül sajnálom, — felelte ő abban hagyva az udvarlását, az esztendőcz ült.

Az ujjairól tündöklő briliánsok szinte elkápráztattak. De még inkább meglepett a nyugalmanak merev eleganciája amely a képzeletet szajátja.

— Jól érzed magad?

— Kitűnően, — felelte Cartuche. — Ha nem csalódom a terveimben, némsokára miliomos leszek.

Tisztelettel tekintettem a kiváló férfira. A kíváncsiság azonban összetökte.

— Minő terveid vannak?

— Ó, az meglehetősen bonyolult. De szerelemről van szó benne.

— Regény?

— Közel ahhoz. De maga a ezintiszta valóság.

— Meséld el.

— Nagyon szívesen.

És Cartuche beavatott a csodálatos re génybe:

— Azt tudod, hogy kétféle szerelem van: boldog és boldogtalan. Nos, barátom, mindenki a boldog szerelemre vágyik. De én fölfedeztem a másikat, amely sokkal tartalmasabb, mélyebb és gyönyörködtetőbb.

— Nem értelek.

— Pedig egyszerű a dolog. A boldog szerelmesek önzők; ezeknek senki sem veszi hasznát, mert magukban élnek és kerülik a világot. Mások azonban a boldogtalan szerelmesek; ő, egészen mások! Az ő társaságukban felleled az életet minden pompájával!... Én a magam részéről üzleti alapraként tettem a boldogtalanságot, a mely kitűnően hajl.

— Még mindig nem értelek. Beszélj világosabban.

— Jól van. Példát mondok és ebből megértesz mindent... Megpillantok az utcán egy hölgyet, akinek az arca álmatlanság és könnyek nyomai olvasható. Követed és megszólítod: „Szegény barátom! még mindig bánatos!” — Ő természetesen meglepetten mér végig, te folytatod: „Nem ismer rám? én vagyok Cartuche orvos...”

Ujabb csodálkozás, de most már enyhébb és most már együtt séáltok tovább. Három perc alatt pedig tisztába jössz azzal, hogy a férje himpellér, kedvesei vannak, mire pedig hazáig értek, megismered a családi körülményei minden részletét... Ez az é, érz, barátom.

— De hát az üzleti rész?

— Mi sem könnyebb annál. Az én vállalom mindennel foglalkozik: titkok kikutatásával és emberek megfigyelésével egyaránt. Ez pedig a legegyszerűbb valami a világon.

— ??

— Természetesen. Ha a feleség megbiz a kutatással, hogy adatokat szerezzek egy válóperhez, — az egyes detektív egyenesen a férjhez fordul. Az bizonyára a legpontosabb felvilágosítást adhatja, sőt nem sajnálja a költséget sem.

— De hisz ez árulás!

— Már hogy volna az? hiszen én mindkettő javát idézem elő. Bebizonyítom a gyanaktó asszonynak, hogy a férje mintaférj és ezzel helyreáll a családi béke, a boldogság, a nyugalmas otthon egyensúlya. Nem misz-szió ez? nem a legszebb misz-szió?

És én bámulva néztem Cartuche barátomra, akiben fölfedeztem az emberbarátot.

Városi Színház.

Bérlet 23. sz. (A)

Bérlet 23. sz. (A)

Ma csütörtökön, 1906. október hó 25-én:

BAJAZZOK,

Opera 2 felvonásba.

Est követi:

Tabarin felesége.

Tragikomédia 1 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Sabarin	— — —	Szakács Andor
Francisque	— — —	Lukács Juliska
Artabán	— — —	Arkosai Vilmos
Polyandre	— — —	Bérei Ernő
Tesiőr	— — —	Szilágyi Ersei
Policxene	— — —	Magda Eszti
Telawire	— — —	Hahnel Aranka
Amalthe	— — —	Rónay Géza
Theodomás	— — —	Bay László

KÜLFÖLDI BÉLYEGEK.

52 oldalas bélyegszámból mutatványszám ingyen Óriási raktárból kívánatra szívesen küldök gyönyörű választék küldeményeket olcsó árakkal. Vessék és eladók egész gyűjteményeket.

Fizetek közönséges magyar bélyegok ezrért szortirozva, (8 krajcáros és 10 filléres ki-vételével) 60 fillért.

500-féle bélyeg, köztük Sandwich-szigetek, Sz-dán (te rével) (Nyassa) (zsiraffal) Dán, Nyugatindia (IX. Keresztély fejével) (ritkaság) Bermuda (kikötőkkel), Laxaburg 1/2 cent, Schweiz 1854 kiadás, Angol Keletafrika stb. 7 kor.

300-féle bélyeg K. 2.30)
200-féle bélyeg „ 1.20) bármilyen megküldéssel.
1000-féle bélyeg „ 18.—)

Szekula Béla,

Budapest, Szabadság-tér 2.

Köszvény!

ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendel betegeinek a híres

476-x-9.

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszer.
1 nagy üveg 2 K. — Vidékre 1 üveg 2 k. 65 f.,
3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
DEBRECZEN

CSUZ.

Eladási hirdetemény.

Alulírott felügyelőség részéről köz-hírré tétetik, Hajdúvármegye Püspökladány községben fekvő 1108 □ ölet kitévő telek a rajta lévő ugynevezett uradalmi emeletes vendéglő a hozzá tartozó melléképületekkel a hus elárúsító bódéval együtt 30.000 kor. becsértéknek alapul vétele mellett f. é. november hó 15-én d. e. 10 órakor a püspök lady nyi kir. alapítványai gazdasági felügyelőség hivatalos helyiségében írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli árverésen örök áron eladni fog.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és 3000 kor hánatpénzrel felszerelt írásos zárt ajánlatok a fentjelzett nap délelőtti 10 óráig vagyis a szóbeli árverés megkezdése előtt a gazdasági felügyelőségénél nyújtandók be.

A részletes örök eladási és szerződési feltételek alulírott hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Püspökladány 1906. október hó 20-án
A püspökladányi közalap gazdasági felügyelőség. 539—3—1.

Sérvkötők, haskötők,

gummi görcsér harisnyák

mérték szerint legpontosabban

készítettnek 541—10-1

Schön Sándor

keztyű, kötszer és
orvosi műszertárban

DEBRECEN,

Piac utca 12. (Stenoxinger ház.)

Gyárosok kereskedők,
iparosok részére azük-
sleges kilek előállítását
olvallja
Hajnal Gyula
Debrecen, Piac-u 9
A kilek nyomó képes-
ségeit jól állás vállal-
tatik. — Telefon 412.

Árverési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező s a debreceni 3916 sz. tjkvben a 6581 hrsz. alatt felvett telekkönyvileg 3 hold, a kataszter szerint azonban 2 hold 1405 négyszög 51 területű József kir. herceg u. 67. sz. Weidner féle ház utáni ondódi föld a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek a m. kir. Belügy-miniszter Ur által 81818/1906. II. b. sz. alatt jóváhagyott 1037827—1906. számú határozata folytán nyilvános árverésen eladatik.

Az árverés megtartása határidejéül a f. 1906. év november hó 20. napjának d. e. 9 órája helyiségül pedig a városháza nagyterme tűzoltó ki.

Kikiáltási ár 2000 azaz kétezer korona, melyen alól a fenti ingatlan eladni nem fog.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át vagyis 200 koronát készpénzben vagy óvadékképes érték papirban a kiküldött bizottság kezéhez letenni bánatpénzül, vagy a bánatpénznek a házi pénztárnál előlegesen történt letétbe helyezéséről kiállított letéti jegyet átszolgáltatni.

Árverelni szándékozók a részletes árverési feltételeket a városi számvői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

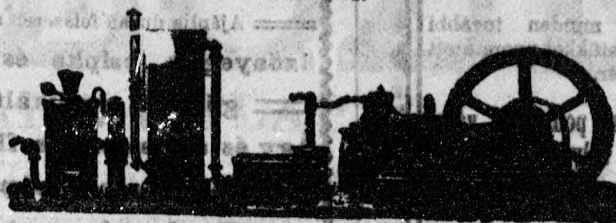
Debrecen, 1906. október hó 18. án.

588—1—1. A városi tanács.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezettű szívógás-generatoros motorait

Üzemköltség iránként és lóerőnként 1 1/2-2 1/2-fillér. Ant-racit, faszén, vagy foksz tüzelésre egy aránt alkalmos.

Legmezebb menő azavatoss
Előretű, áramozók.
Kedveső fűtőszel feltételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

368—1—5.

A bőr puha és tartos marad.

Minden fáradság nélküli leggyőztes nyörűbb fekete fény.

Nincs többé buzavész!

Numa Dupuy és Társa

MAGPACZ-A

használata mellett.

23 év óta nagy sikerrel használják a buza üszög a kukorica korom és portüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes 451—3—3 utáztatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Májer Jenő, Komlósy Lajos és Deutsch Albert és fia urak üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

5 Órákór

délután

a város minden részében olvassák

DEBRECZEN

esti kiadást.

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

Kiadóhivatal: Plac-utca 9. — Telefon szám 412.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szög 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A valódi Verge

egészségi papírból készült szívarka hüvelyk forrástára Merki Ferenc-nél van Fűvészkeret u. 14 100 db. Tiszti hüvely 10 kr. King 8 kr. Rákócy 12 kr. Progress 10 kr. Ambre 12 kr. Jamine hüvely 8 kr. 100kiló vágott száraz csertőgyfa 1 frt. házhoz szállítva. Telefon 374. 501-10-2.

Czimbalmot

pedálos kottatartós 51 hanggal bíró óhajtának kéz alatt venni, ajánlatokat kér Mezey Lajos Bihar Nagybajom.

Batthyány utca

9. sz. s. néhai Nemes Kálmán ur házában az utcai lakosztály 6 szoba konyha kamara fürdő és cseléd szoba jó ivó vizű vízvezeték és a szükséges mellék helyiségek f. 19. november hó 1-én kiadó. Feltételek alulírott nál megtekinthetők. Dr. Irinyi István ügyvéd Debrecen Arany János-u. 4 sz. 520-3-2.

Eladó

a város közelében a vámpércsi köves út mentén, 5 hold föld, szőlő telepítésre igen alkalmas, egészben vagy holdanként közvetlen a Schaff János ur szőlőtelepével szemben. Értékezhethet lehet Hüse Jánosnál Bocskai tér. 512-1-1.

Eladási hirdetmény.

Alulírott felügyelőség részéről közhírré tétetik, hogy a magyar vallás alap tulajdonát képező Jász Nagy Kun Szolnok vármegye Kenderes községben fekvő 1 526/1200 holdat kitevő telek a rajta fekvő lakóház (posta épület) s hozzá tartozó istállóval együtt 10.000 kor. becsértéknek alapul vétele mellett f. é. november hó 19 én d. e. 10 óra kor Kenderes község házában írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen örökáron eladni fog.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és 1000 kor. bánatpénzzel felszerelt írásos zárt ajánlatok a fentjelzett nap délelőtti 10 óráig vagyis a szóbeli árverés megkezdése előtt, az árverést vezető tisztviselőnél nyújtandók be.

A részletes örök eladási és szerződési feltételek alul írott hivatalnál és Kenderes Község Elöljáróságánál hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A püspökladányi közalap gazd. felügyelőség. 540-3-1.

Rajzolók

kik a karikatúra rajzolásban jártassak vagy fénykép után vonalkás rajzolatot elvételeknek biztos jövedelemre tehetnek szert, ha jelentkeznek a „Debrecen” kiadóhivatalában d. e. 8-10-ig d. u. 2-3 ig.

Vidéken

Debrecenhez közel fekvő mező városban, egy jó forgalmu hentes és mészáros üzlet; teljes felszereléssel bérbe kiadó esetleg kevés pénzzel szakember társul keresetlik. Vasuti állomás Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetés és nagy vevő község már megvan teremve. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Francia,

német, esetleg román nyelvekből tanítványt keres két jogász. Információ a kiadóhivatalban.

50 szál

szép akácfa eladó Pacsirta utca 42 szám alatt. 528-1-1.

Ferencz József

uton, 50 öl hosszú, 1884. négyzetöl területű újkerüli szőlő egy darabban, vagy 5 házbeyre osztva eladó. Vasutimelletti fekvésénél fogva fatepnek vagy gyárteleknek is alkalmas. — Nyomató-utca 7. számú ház eladó. — Értékezés: Dr. Körösi Kálmánál Batthyány-utca 5. szám, 499-2-1.

SZABÓ LAJOS FIAI CÉG DEBRECEN.

Ajánlja dušan felszerelt raktárát, hol
Szőnyegek, csipke és szövet függönyök, applikált stórok.
Agy és asztalterítők, flanel takarók
Besztercebányai pokrócok
Paplanok, matrácok.
Kész női és férfi fehérneműek.
Menyasszonyi kelengyék
jutányos szabott áron beszerezhetők

Kirakataink állandóan a legutolsó divatot tüntetik fel.

482-x-43.

Roncegno déltőlban a Valsugana vasút mellett. 1 és fél órára Trientől 435 méter a tenger színe fölött

Legerősebb arzén vasas forrás,

a legjobb eredménnyel használva és egész évben tart. házi használatra is. Minden országban sok előkelő orvosi tekintély által ajánlva vérkeringés, női bajok, idegesség és bőrbajok stb. ellen. Mindegy gyógytá:ban kapható. — Elstrangu gyógyintézei „Gran Hotel des Bains” és Parkszáloa 250 szobával és Salonnal, minden modern berendezéssel Pompás, szőlőtől védett fekvéssel, éghajlattal, nagy parkkal, fürdővel április 15-től November 1-ig. Prospektussal és kérdézőkördésre szívesen szolgál a 277-5-13 fürdőigazgatóság

Iroda ÁTHELYEZÉS

Dr. Spitz Lipót

• ügyvédi irodáját •

1906. évi október hó 27-ikén
Kossuth utca 11. szám alá,
a Zádor-féle házba helyezi át

536-2-2

Női Ruhák, Costümök, Blousok és Pongyolák.

gyorsan és pontosan a legújabb modellek után készülnek kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatruházában, 294-x-104
Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

Gyenge a fejlődésnél

lásnál vissza maradt gyermekek úgy mint vérszegények magat bágyadnak érő és idős toleráns munkaság, könnyen ingerlő, korán kimerült felnőttek erősítő szerek nagy eredménnyel használják. a

Dr. Hommel Haematogent az étvágy fokozódik, a szellemi és testi erők gyorsan fejlődnek, az összes idegek erősödnek.

Kérjenek határozottan valódi Dr. Ham-melféle Haematogent, és ne hadjuk magunkat utáztatoktól félre vezetni. 262-x-15

Homáromi M.

műhangszer készítő

Legnagyobb hangszer üzlete

József kir. herceg-utca 2. Pika szálloda mellett.

Czimbalom vételnél díjtalan tanítás saját czimbalom iskolában. Legnagyobb songora terem Pinc-utca 49. főpostával szemben.

Bérbe adott zongorákat új gyanánt nem adok el, mindenféle hangszerek részletfizetésre is. Többféle gyártmány

Gramophonok

és lemezek, a leghíresebb gyártmány, lemezekben óriási választék. — Szakszerű műhely, új hangszerek készítését és javítását művésziessé nem mint kontár, de mint szakképzett készítjük. Zongora hangolás vidéken is.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Az ujjonnan érkezett hurfonó gépemen a legkitünőbb minőségű hurokkal szolgálók. 487-x-10.

Magyar-gyártmány.

Brassói és gácsi finom gyapjuszövetek du-s választékban érkeztek

Szedlák és Vámos

férfiszabók üzletébe 446-20-13.

Piac-utca 32. szám, I. emelet.